

УДК 378.091.2:78

ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ФОРМУВАННЯ ІНСТРУМЕНТАЛЬНО-ВИКОНАВСЬКОЇ ПІДГОТОВКИ ВИКЛАДАЧІВ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА

Олег Палаженко, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри духових та ударних інструментів Інституту мистецтв, Рівненський державний гуманітарний університет.

ORCID: 0000-0002-6992-8929

E-mail: palazhenkooleg@ukr.net

Тарас Пастушок, доктор філософії, старший викладач кафедри духових та ударних інструментів Інституту мистецтв, Рівненський державний гуманітарний університет.

ORCID: 0000-0002-7119-3554

E-mail: palazhenkooleg@ukr.net

Геннадій Фіськов, Заслужений діяч мистецтв України, доцент, доцент кафедри народних інструментів Інституту мистецтв, Рівненський державний гуманітарний університет.

ORCID: 0000-0003-3972-6653

E-mail: palazhenkooleg@ukr.net

У нашому дослідженні розглянуто педагогічні умови ефективного формування інструментальної та виконавської підготовки викладачів музичного мистецтва. Відповідні педагогічні умови розглядаються як сукупність специфічних засобів та спеціальних обставин, котрі сприяють ефективному формуванню інструментально-виконавської підготовки викладачів музичного мистецтва. Якісне формування інструментально-виконавської підготовки викладачів музичного мистецтва можливе завдяки комплексному використанню запропонованих у статті педагогічних умов.

***Ключові слова:** педагогічні умови; викладачі музичного мистецтва; інструментально-виконавська діяльність; виконавська підготовка; навчальна взаємодія; модернізація; музичний твір; здобувачі вищої освіти.*

PEDAGOGICAL CONDITIONS FOR THE FORMATION OF INSTRUMENTAL AND PERFORMANCE SKILLS OF FUTURE MUSIC TEACHERS

Oleg Palazhenko, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor, Associate Professor of the Department of Wind and Percussion Instruments of the Institute of Arts, Rivne State Humanities University.

ORCID: 0000-0002-6992-8929

E-mail: palazhenkooleg@ukr.net

Taras Pastushok, PhD, Senior Lecturer of the Department of Wind and Percussion Instruments of the Institute of Arts, Rivne State Humanitarian University.

ORCID: 0000-0002-7119-3554

E-mail: palazhenkooleg@ukr.net

Gennadiy Fiskov, Honored Artist of Ukraine, Associate Professor, Associate Professor of the Department of Folk Instruments of the Institute of Arts, Rivne State Humanities University.
ORCID: 0000-0003-3972-6653
E-mail: palazhenkooleg@ukr.net

In our study, the pedagogical conditions for the effective formation of instrumental and performance training of music teachers were considered. Appropriate pedagogical conditions are considered as a set of specific means and special circumstances that contribute to the effective formation of instrumental and performing training of music teachers.

Qualitative formation of instrumental and performance training of musical art teachers is possible by using the following pedagogical conditions: development of own performance skills during active independent work on performance means and artistic image of the performed musical work; formation of future teachers of musical art experience of performance during the educational process and concert activity in institutions of higher education; intensification of innovative and traditional approaches to instrumental and performing activities and practical improvement of interpretive means of performing and creative expressiveness among music teachers; ensuring effective educational interaction taking into account the characteristics of each student, future music teacher.

Thus, pedagogical conditions are of great importance for performance training, as they create a favorable environment for the development of musical abilities and skills of music teachers, because they motivate students to active study and self-development, contribute to the formation of purposefulness; contribute to the creation of individual educational programs that take into account the needs, interests and personal characteristics of each student; provide support from a qualified mentor who provides advice, answers questions and helps overcome difficulties; promote the development of creative thinking, experimentation and self-expression through music; create platforms for practical experience (performances, concerts).

In general, pedagogical conditions are the main factor in the successful formation of the performance skills of a music teacher during his studies at a higher education institution.

Keywords: *pedagogical conditions; teachers of musical art; instrumental and performance activities; performance skills; educational interaction; modernization; musical piece; higher education graduates.*

В закладах вищої освіти мистецького спрямування функціонує організаційно-методична система з метою професійної підготовки викладачів музичного мистецтва, в якій важлива роль відводиться інструментально-виконавській підготовці.

Якісне формування інструментально-виконавської майстерності викладачів музичного мистецтва відбувається через ефективне впровадження в освітній процес відповідних педагогічних умов, котрі безпосередньо впливають на причинно-наслідкові зв'язки та є детермінантою формування інструментально-виконавської підготовки викладачів музичного мистецтва.

Педагогічні умови розглядаються як сукупність специфічних засобів та спеціальних обставин, які сприяють ефективному формуванню інструментально-виконавської підготовки викладачів музичного мистецтва. Тобто від певних специфічних обставин виникає причинно-наслідковий зв'язок щодо ефективного формування інструментальної та виконавської підготовки викладачів музичного мистецтва.

Н. Барсукова [21] зазначає, що заклади вищої освіти потребують ефективного підвищення рівня освітнього процесу шляхом використання передового методичного забезпечення та формування у майбутніх викладачів музичного мистецтва позитивної мотивації щодо інструментально-виконавської діяльності в освітньому процесі [2].

Науковці Л. Гусейнова [7], Н. Барсукова [21], О. Заходякін [8], С. Барвік [1], Н. Гур'янова, Н. Зворська [6] у своїх працях наголошували, що особливо важливим для

розвитку професійної діяльності майбутніх викладачів музичного мистецтва є їх мотиваційно-вольова сфера та виконавська підготовка.

Н. Барсукова зазначає, що процес стимулювання майбутніх викладачів музичного мистецтва до вдосконалення інструментально-виконавської підготовки полягає, насамперед, у здатності до вдосконалення власного виконавського рівня, бажанні займатись інструментально-виконавською діяльністю, розвитку власних та загально-професійних якостей у майбутніх педагогів, викладачів музичного мистецтва [21].

Готовність до виконавської та творчої діяльності шляхом цілеспрямованого розвитку вольових якостей та мотиваційної сфери майбутніх викладачів музичного мистецтва розглядає у своїх наукових напрацюваннях та методичних доробках Л. Гусейнова [7].

На важливості залучення здобувачів освіти до концертно-виконавської діяльності з метою ефективного їх педагогічного та інструментально-виконавського становлення наголошує М. Білецька та Т. Підварко [32].

Корегувальні та попереджувальні музичні уявлення, котрі становлять психофізіологічну передумову формування виконавської підготовки викладачів музичного мистецтва, у своїх дослідженнях розглядають Н. Зворська та Н. Гур'янова [6].

На думку Н. Мозгальнової [9], у сучасному освітньому процесі надзвичайно цінним для формування інструментально-виконавської підготовки вчителів музичного мистецтва є поєднання інноваційних та консервативних підходів задля досягнення ними досвіду інструментально-педагогічної діяльності.

Оскільки педагогічні умови формування інструментально-виконавської підготовки викладачів музичного мистецтва повинні адаптуватися до сучасних умов навчання, особливостей фаху, динамічного розвитку технологій, інновацій, глобалізації та зростання ролі міжкультурних зв'язків, змін в освітній парадигмі, то це вимагає від закладів вищої освіти послуговуватися такими педагогічними умовами, які максимально сприятимуть і творчому зростанню викладача музичного мистецтва, і допоможуть йому стати конкурентоспроможним на сучасному ринку праці. Тому виникає потреба у виокремленні та вивченні наступних педагогічних умов, які ефективно впливатимуть на формування інструментально-виконавської підготовки викладачів музичного мистецтва.

Мета нашого дослідження полягає у виокремленні та науковому обґрунтуванні педагогічних умов формування інструментальної та виконавської підготовки викладачів музичного мистецтва.

У цьому дослідженні виокремлено педагогічні умови формування як інструментальної, так і виконавської підготовки викладачів музичного мистецтва на основі детального аналізу наукової літератури та власного інструментально-виконавського і педагогічного досвіду.

Відтак, якісне формування інструментально-виконавської підготовки викладачів музичного мистецтва можливе, на нашу думку, в процесі введення в освітній процес закладів вищої освіти наступних *педагогічних умов*: розвиток власної виконавської підготовки під час активної самостійної роботи над виконавськими засобами та художнім образом виконуваного музичного твору; формування у майбутніх викладачів музичного мистецтва досвіду виконавської діяльності у процесі навчання та концертної діяльності у закладах вищої освіти; інтенсифікація інноваційних та традиційних

підходів щодо інструментально-виконавської діяльності та практичного удосконалення інтерпретаційних засобів виконавсько-творчої виразності у майбутніх викладачів музичного мистецтва; забезпечення ефективної навчальної взаємодії з урахуванням особливостей кожного здобувача освіти, майбутнього викладача музичного мистецтва.

Такі педагогічні умови, котрі були виділені з метою ефективного формування інструментальної та виконавської підготовки викладачів музичного мистецтва, повинні перебувати у постійному взаємозв'язку та передбачають комплексний характер.

Отож розглянемо детальніше кожну педагогічну умову ефективного формування інструментально-виконавської підготовки викладачів музичного мистецтва.

Педагогічна умова 1. Розвиток власної виконавської підготовки під час активної самостійної роботи над виконавськими засобами та художнім образом виконуваного музичного твору.

Ця педагогічна умова була визначена Н. Барсуковою шляхом аналізу інших робіт провідних науковців, а саме: Л. Занков, В. Вергасов, А. Козир, Г. Щукіна, О. Рудницька, Г. Падалка та ін.

Відповідно до змісту нашого дослідження стимул пріоритету активізує у здобувачів освіти інтерес до інструментальної та виконавської діяльності (В. Вергасов); стимул особливого значення інструментальної та виконавської підготовки мотивує здобувачів вищої освіти до опановування нових прийомів і методів її вдосконалення (Л. Занков); стимул історизму надає можливість здобувачам вищої освіти прослідкувати генезу інструментально-виконавської підготовки (А. Козир).

Позитивна інструментально-виконавська діяльність можлива, на думку О. Заходякіна [87], за умов створення мотиваційного середовища у групах здобувачів освіти, що, в свою чергу, сприятиме активізації творчого потенціалу кожного з респондентів.

Серед зовнішніх мотивів, котрі ефективно впливають на формування інструментально-виконавської підготовки викладачів, є особистісне ставлення до кафедри, факультету та закладу вищої освіти загалом. Ще одними із зовнішніх мотивів прийнято вважати довіру до викладачів курсів, а також готовність самих здобувачів освіти, майбутніх викладачів музичного мистецтва, до активного сприйняття поданої інформації.

Щодо внутрішніх мотивів, котрі ефективно сприяють формуванню інструментально-виконавської підготовки викладачів музичного мистецтва, то до них дослідник відносить підтримку викладача у здобутті знань та формуванні умінь студентів, вирішення цікавих творчих завдань та розучування цікавих творів на інструменті [87].

Науковець справедливо акцентує увагу на збагаченні змісту особистісно орієнтованим матеріалом, застосовуючи при цьому найрізноманітніші способи педагогічної підтримки мотиваційних процесів у викладачів музичного мистецтва. Основними елементами на цьому етапі формування інструментально-виконавської підготовки викладачів музичного мистецтва стають самовдосконалення та саморозвиток, а також виховання вольових зусиль і сприйняття різноманітного музичного матеріалу під час освітнього процесу.

Таким чином, удосконалення інструментально-виконавської підготовки викладачів музичного мистецтва можна активно розвинути шляхом самостійної роботи під час опрацювання того чи іншого музичного твору та його художнього образу зокрема.

Аналітична діяльність майбутніх викладачів музичного мистецтва є основною складовою формуванням звукового образу. Саме вона покликана формувати у виконавців чіткі уявлення про складові частини твору. Завдяки такій діяльності здобувачі освіти починають розуміти основні смислові співвідношення, котрі постають як окремі ланки одного ланцюга. Під час такого процесу у майбутніх викладачів музичного мистецтва формуються навички антиципації, тобто передбачення результату власної виконавської діяльності.

Таким чином, психологічною передумовою набуття викладачами музичного мистецтва інструментально-виконавської підготовки є коригувальні та попереджувальні уявлення ігрових дій музиканта-виконавця [6].

Педагогічна умова 2. Формування у майбутніх викладачів музичного мистецтва досвіду виконавської діяльності в процесі навчання та концертної діяльності у закладах вищої освіти.

Загалом, на нашу думку, принцип контекстності в освітньому процесі потребує підпорядкування інструментально-виконавської підготовки педагогів до самого змісту музично-виконавської діяльності, котра і є безпосереднім відображенням процесу формування інструментально-виконавської майстерності.

Задля втілення у реальність такого процесу передбачено введення в освітній процес навчально-ігрових ситуацій, котрі, в свою чергу, імітують специфічні умови професійної діяльності майбутніх викладачів музичного мистецтва. До них ми відносимо освоєння навчального та виконавського репертуару, підготовка та проведення уроків майбутніми викладачами музичного мистецтва, а також проведення різноманітних музичних та просвітницьких заходів.

У своїх дослідженнях Н. Барсукова [2] зазначає, що однією із основних педагогічних умов з метою якісного формування інструментальної та виконавської підготовки викладачів музичного мистецтва є набуття музично-виконавської та творчої, реконструктивної та репродуктивної діяльності.

Процес залучення студентів-музикантів саме до виконавської та концертної роботи дозволяє майбутнім педагогам музичного мистецтва поєднати функції виконавця та викладача, що дозволяє реалізувати просвітницьку, виховну, комунікативну та освітню функції музичного мистецтва.

Концертно-виконавська діяльність підвищує у майбутніх викладачів музичного мистецтва виконавську підготовку, активізує творчий потенціал, розкріпає волюву, інтелектуальну та емоційну сфери, формує належний музичний смак, позитивно впливаючи при цьому на формування власне інструментально-виконавської майстерності [3, с. 49].

На думку Л. Гаркуша [5], яскравий концертно-виконавський досвід є одним із основних факторів якісного формування інструментально-виконавської підготовки викладачів музичного мистецтва.

Основним елементом, котрий формується у майбутніх викладачів музичного мистецтва під час концертно-виконавської діяльності, є сценічний досвід, котрий включає виконавські та загальномузичні вміння і навички для ефективного провадження художньої, педагогічної та просвітницької діяльності.

Досвід музично-виконавської діяльності або сценічний досвід трактують як сукупність навичок, умінь та знань, котрі направлені на осягнення художнього образу

твору та донесення його до слухачів.

Ми вважаємо, що таке визначення було б повнішим, якщо додати до нього ще й концертно-виконавську діяльність, оскільки усі знання та вміння, котрі здобуті у ході власного сценічного досвіду і базуються на пережитому, засвоюються значно краще, ніж під час аудиторних занять та виступів.

Н. Барсукова [2], розглядає це питання у контексті творчого застосунку майбутніми викладачами музичного мистецтва раніше засвоєних знань та умінь у нових педагогічних ситуаціях.

Педагогічна умова 3. Інтенсифікація інноваційних та традиційних підходів щодо інструментально-виконавської діяльності та практичного удосконалення інтерпретаційних засобів виконавсько-творчої виразності у майбутніх викладачів музичного мистецтва.

Досліджуючи у своїх роботах інтерпретаційні вміння музикантів-педагогів, Н. Мозгальова [9] доходить до висновку, що вони є складовою як інструментально-виконавської діяльності, так і є важливим компонентом формування інструментально-виконавської підготовки загалом.

Для практичного розвитку інтерпретаційних умінь майбутніх викладачів музичного мистецтва потрібно поєднувати інноваційні та традиційні (консервативні) підходи.

Основоположниця курсу української художньої культури О. Щолокова [11] зазначає, що «інтерпретація музичних творів є складним багатоаспектним процесом, що містить величезні можливості для вияву і реалізації студентами виконавських здібностей та умінь, творчого потенціалу та віддзеркалення набутого художнього досвіду. Інтерпретація музичних творів дозволяє виконавцю здійснювати художній діалог з автором музичного твору, глибоко зрозуміти художньо-образний задум та творчо його відтворити у власному виконанні» [11, с. 156].

Таким чином, інтерпретаційні вміння, котрі дають змогу музикантам-виконавцям детально відтворити задум композитора та втілити художній образ музичних творів у реальне звучання, займають особливе місце у структурі інструментально-виконавської підготовки майбутніх викладачів музичного мистецтва.

Тому у процесі підготовки майбутніх викладачів музичного мистецтва в класах з дисципліни «Спеціальний музичний інструмент» варто послідовно та практично розвивати інтерпретаційні вміння шляхом застосування інноваційних та традиційних методів роботи.

Історично склалися наступні традиційні методи розвитку інтерпретаційних умінь майбутніх викладачів музичного мистецтва: аудіоприслуховування, відеоперегляд музичних творів; знайомство з біографічними даними про того чи іншого композитора; характеристика творчості композитора; аналіз епохи, у якій творив митець, міждисциплінарні зв'язки.

До інноваційних засобів та методів, котрі слід впроваджувати в освітній процес закладів вищої освіти та застосовувати на заняттях спеціального музичного інструменту з метою розвитку інтерпретаційних умінь, відносять використання сучасних мультимедійних технологій та різноманітних комп'ютерних програм: пошук та знайомство з творчістю композитора за допомогою використання мережі Internet; аналіз малодосліджених інтерпретацій творів; використання інтернет-бібліотек для ознайомлення з нотними примірниками інших творів композитора, твір которого

перебуває у вивченні та готується до задачі; використання дистанційної форми навчання за допомогою платформ Google Meet, Zoom та ін.; аналіз власного виконання твору шляхом попереднього його запису; власна рефлексивна діяльність.

У сучасних умовах, на думку Л. Псарьової та Л. Гаврілової [4], використання комп'ютерних технологій необхідне і своєчасне.

Використання інноваційних комп'ютерних технологій сприяє створенню додаткових джерел інформації про ті чи інші виконувані твори, що позитивно впливає на виконавський процес та на формування інструментально-виконавської підготовки викладачів музичного мистецтва загалом.

На думку С. Барвік [1], концептуальну основу освітнього процесу у закладах вищої освіти з використанням комп'ютерних технологій складають інтегративні процеси, які дають можливість визначити подальші перспективні цілі з урахуванням уподобань майбутніх викладачів музичного мистецтва.

Впровадження інноваційних технологій в освітній процес дозволяє ефективно формувати інтерпретаційні уміння та інструментально-виконавську майстерність майбутніх викладачів музичного мистецтва.

Інтерпретаційний процес здатен охопити різноманітні форми творчого прояву викладача музичного мистецтва, ми можемо віднести також і музичний твір, котрий є складовим елементом інтерпретації. Майбутні викладачі музичного мистецтва в процесі гри на інструменті намагаються спочатку розкрити зміст твору, виразові способи його виконання та авторський задум, а вже потім вибудовують власну інтерпретаційну версію твору з урахуванням задумки автора.

Л. Гаврілова та Л. Псарьова [44] виділяють чотири послідовних, змістовних та взаємопов'язаних етапи інтерпретації музичної тканини: художній задум, його концептуальний розвиток, сам етап реалізації художнього задуму, а також перевірка та належне оцінювання змісту інтерпретації.

На кожному етапі інтерпретації музичної тканини варто впроваджувати у освітній процес закладів вищої освіти інноваційні методи і форми: аудіо, відео та мультимедійні презентації, перегляд контенту на платформі YouTube та Instagram, пошукові можливості в мережі Internet.

У контексті нашого дослідження насамперед розглядаємо інтерпретаційні уміння майбутнього викладача музичного мистецтва, а не музиканта-виконавця, тому звертаємо увагу саме на вербально-педагогічну інтерпретацію – можливе інструментальне представлення твору частинами з комунікативним поясненням основних характеристик музичної тканини.

Упровадження в освітній процес закладів вищої освіти мистецького спрямування вербально-педагогічної інтерпретації відбувається шляхом поєднання інтелектуальних, емпатійних, технологічних можливостей у майбутніх викладачів музичного мистецтва та налагоджується процес ефективного художньо-педагогічного спілкування.

Педагогічна умова 4. Забезпечення ефективної навчальної взаємодії з урахуванням особливостей кожного здобувача освіти, майбутнього викладача музичного мистецтва.

Умовою навчальної взаємодії діалогічного характеру в інструментальних класах з дисципліни «Спеціальний музичний інструмент» з метою ефективного формування інструментально-виконавської підготовки викладачів музичного мистецтва є урахування особистісних характеристик та можливостей кожного окремо взятого

здобувача освіти.

У результаті дотримання вищезазначеної педагогічної умови у майбутніх викладачів музичного мистецтва відбувається розвиток цілеспрямованості, ініціативності та наполегливості, крім того формуються професійно-важливі індивідуальні якості. Також дотримання діалогічної взаємодії між викладачем та здобувачами освіти у класі спеціального музичного інструмента сприяє розвитку рефлексивних умінь та коригування самоаналізу і власної інструментально-виконавської діяльності.

Основною підставою для такого твердження слугували праці науковців А. Козир, Г. Падалки та Ф. Федоришина, котрі наголошують на необхідності творчої взаємодії між здобувачами освіти та викладачами, досягненні діалогічних засад, що формують позитивну атмосферу навчання та призводять у майбутньому до формування інструментально-виконавської майстерності майбутніх педагогів музичного мистецтва [10].

Готовність здобувачів освіти, майбутніх викладачів музичного мистецтва, до інструментально-виконавської діяльності на заняттях зі спеціального музичного інструменту сприяє налагодженню процесу позитивного педагогічного спілкування.

На думку О. Заходякіна [8], діалогічний характер навчальної взаємодії між здобувачами освіти та викладачем сприяє розвитку художньо-асоціативного, життєвого та виконавського досвіду, призводить до розвитку смаків, музичного тезаурусу, психологічних та професійних якостей, потреби в самовираженні, асоціативної уяви, емоційної сприйнятливості, виконавського мислення та пам'яті у майбутніх викладачів музичного мистецтва [8].

Важливим для нашого дослідження є припущення Н. Мозгальнової [9] про взаємовідносини, котрі виникають у спільній творчій діяльності між викладачем та здобувачем освіти і мають діалогічний характер навчальної взаємодії, дозволяють виконувати послідовно все складніші навчально-творчі завдання та формувати якісні утворення в професійному становленні майбутніх викладачів музичного мистецтва [9].

Викладач музичного мистецтва виконує роль не тільки педагога, а й концертмейстера, ілюстратора та виконавця. При цьому йому відповідно до програмних вимог потрібно виконувати велику кількість інструментальних творів, котрі б відповідали системному їх ускладненню та певній логіці побудови, за якої кожен наступний музичний твір повинен опиратися на попередньо вивчений матеріал. За таких умов потрібно постійно спонукати майбутніх викладачів музичного мистецтва до ширшого ознайомлення з сучасними та класичними музичними творами, розширювати їх діапазон, що в кінцевому результаті дозволить здійснити діалогічний характер навчальної взаємодії здобувачів освіти та викладачів з відповідною умовою урахування індивідуальних здібностей кожного майбутнього педагога [9, с. 254].

Таким чином, педагогічні умови мають велике значення для виконавської підготовки, оскільки вони створюють сприятливе середовище для розвитку музичних здібностей та навичок викладачів музичного мистецтва, адже мотивують здобувачів освіти до активного навчання та саморозвитку, сприяють формуванню цілеспрямованості; сприяють створенню індивідуальних навчальних програм, що враховують потреби, інтереси та особистісні особливості кожного здобувача освіти; забезпечують підтримку від кваліфікованого наставника, який надає поради, відповідає на питання та допомагає у подоланні труднощів; сприяють розвитку творчого мислення, експериментуванню та самовираженню через музику; створюють платформи для практичного досвіду (виступи, концерти).

В цілому, педагогічні умови є основним фактором успішного формування виконавської майстерності викладача музичного мистецтва під час його навчання у закладі вищої освіти.

Відтак, ми переконані, що наведені вище педагогічні умови за правильного та своєчасного їх введення та застосування в освітньому процесі закладів вищої освіти, а саме на заняттях спеціального музичного інструменту, сприятимуть якісному формуванню інструментальної та виконавської підготовки викладачів музичного мистецтва.

Перспективу подальших досліджень вбачаємо у детальному комплексному науковому вивченні педагогічних умов, під час використання яких відбувається позитивна орієнтація освітнього процесу у закладах вищої освіти мистецького спрямування щодо якісного формування інструментально-виконавської майстерності та педагогічної діяльності майбутніх викладачів музичного мистецтва.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Барвік С. Г. Становлення виконавської майстерності особистості музиканта. *Культура України*. Харків, 2013. Вип. 44. С. 278–285.
2. Барсукова Н. С. Педагогічні умови формування виконавської майстерності майбутнього вчителя музичного мистецтва: автореф. ... кандидата пед. наук: 13.00.04. Мелітополь, 2015. 20 с.
3. Білецька М., Підварко Т. Формування готовності майбутнього вчителя музичного мистецтва до концертно-виконавської діяльності. *Молодь і ринок*. Дрогобич, 2020. № 1(180). С. 46–50.
4. Гаврілова Л., Псарьова Л. Інтерпретація музичного твору: теоретичні аспекти. *Професіоналізм педагога: теоретичні й методичні аспекти*. Словянськ, 2016. Вип. 3. С. 97–106. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/prptma_2016_3_12.
5. Гаркуша Л. І. Самостійна робота майбутнього вчителя музичного мистецтва у процесі концертно-виконавської та педагогічної практики. *Музичне мистецтво в освітологічному дискурсі*. Київ, 2016. № 1. С. 89–93.
6. Гур'янова Н. М., Зворська Н. А. Вдосконалення виконавської майстерності – найважливіший аспект формування музичного мислення майбутнього вчителя музики. *Музично-театральне мистецтво*. Харків, 2011. № 2. С. 176–178.
7. Гусейнова Л. В. Формування готовності майбутніх учителів музики до інструментально-виконавської діяльності: автореф. ... кандидата пед. наук: 13.00.02. Київ, 2005. 18 с. URL: https://otherreferats.allbest.ru/pedagogics/00444444_0.htm.
8. Заходякін О. Інструментально-виконавська діяльність як невід'ємна частина професійної підготовки педагога-музиканта. *Нова педагогічна думка*. Рівне, 2014. № 1. С. 149–151. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Npd_2014_1_48.
9. Мозгальова Н. Змістове наповнення поняття інструментально-виконавська підготовка вчителя музики. *Науковий часопис НПУ ім. М. П. Драгоманова*. Київ, 2010. Вип. 9. С. 39–43.
10. Падалка Г. М. Педагогіка мистецтва (теорія і методика викладання мистецьких дисциплін). К.: Освіта України, 2010. 274 с.
11. Щолокова О. П., Мозгальова Н. Г., Барановська І. Г. Інтерпретація музичних творів – методичний аспект. *Науковий вісник Південноукраїнського національного педагогічного університету ім. К. Д. Ушинського*. Одеса, 2019. № 3. С. 151–158.

REFERENCES

1. Barvik, S. H. (2013). Stanovlennia vykonavskoi maisternosti osobystosti muzykanta. *Kultura Ukrainy*. Kharkiv, 278–285 [in Ukrainian].
2. Barsukova, N. S. (2015). Pedagogichni umovy formuvannia vykonavskoi maisternosti maibutnoho vchytelia muzychnoho mystetstva. *Extended abstract of candidate's thesis*. Melitopol [in Ukrainian].
3. Biletska, M., Pidvarko, T. (2020). Formuvannia hotovnosti maibutnoho vchytelia muzychnoho mystetstva do kontsertno-vykonavskoi diialnosti. *Molod i rynek*. Drohobych, 46–50 [in Ukrainian].
4. Havrilova, L., Psarova, L. (2016). Interpretatsiia muzychnoho tvoruv: teoretichni aspekty. *Profesionalizm*

- pedahoha: teoretychni y metodychni aspekty*. Sloviansk, 97–106 [in Ukrainian].
5. Harkusha, L. I. (2016). Samostiina robota maibutnoho vchytelia muzychnoho mystetstva u protsesi kontsertno-vykonavskoi ta pedahohichnoi praktyky. *Muzychne mystetstvo v osvitolohichnomu diskursi*. Kyiv, 89–93 [in Ukrainian].
 6. Hurianova, N. M., Zvorska, N. A. (2011). Vdoskonalennia vykonavskoi maisternosti – naivazhlyvshyi aspekt formuvannia muzychnoho myslennia maibutnoho vchytelia muzyky. *Muzychno-teatralne mystetstvo*. Kharkiv, 176–178 [in Ukrainian].
 7. Huseinova, L. V. (2005). Formuvannia hotovnosti maibutnikh uchyteliv muzyky do instrumentalno-vykonavskoi diialnosti. *Extended abstract of candidate's thesis*. Kyiv [in Ukrainian].
 8. Zakhodiakin, O. (2014). Instrumentalno-vykonavska diialnist yak nevidiemna chastyna profesiinoi pidhotovky pedahoha-muzykanta. *Nova pedahohichna dumka*. Rivne, 149–151 [in Ukrainian].
 9. Mozghalova, N. (2010). Zmistove napovnennia poniattia instrumentalno-vykonavska pidhotovka vchytelia muzyky. *Naukovyi chasopys NPU im. M. P. Drahomanova*. Kyiv, issue 9, 39–43 [in Ukrainian].
 10. Padalka, H. M. (2010). Pedahohika mystetstva (teoriia i metodyka vykladannia mystetskykh dystsyplin). *Osvita Ukrainy*. Kyiv [in Ukrainian].
 11. Shcholokova, O. P., Mozghalova N. H. Baranovska I. H. (2019). Interpretatsiia muzychnykh tvoriv – metodychnyi aspekt. *Naukovyi visnyk Pivdenoukrainskoho natsionalnoho pedahohichnoho universytetu im. K. D. Ushynskoho*. Odesa, 151–158 [in Ukrainian].